

“СПРЕТЕ НАСИЛИЕТО НАД ЖЕНИТЕ”

регионален бюлетин
брой 7, април – юни 2006

Законодателни и институционални реформи

АЗЕРБАЙДЖАН – Парламентът прие на първо четене Законопроект за насърчване на равнопоставеността между половете, внесен от председателя на парламентарната комисия по човешки права. Според приведените от комисията статистически данни само 3% от жените в страната заемат управленски постове, а жените, участващи в общинските структури, възлизат на по-малко от 1%. 54% от жените в Азербайджан са безработни; над 70% от учителите в Азербайджан са жени, а 50% от общия брой са преподавателките в университета. Литва – Правителството одобри и представи третия си периодичен доклад за изпълнението на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW). Въпреки че в доклада са изброени закони и политики, насочени срещу насилието над жени, информация за практическото им прилагане почти липсва. По отношение на насилието над жени се отчита липсата на цялостна подкрепа за жертвите: психологическа, социална, медицинска и т.н.

УНГАРИЯ – След двегодишно отлагане законодателството, регламентиращо издаването на ограничителни заповеди, беше окончателно одобрено от парламента по време на последното му парламентарно събрание преди изборите. Ограничителната заповед се издава с цел временно принудително отстраняване на насилника от дома му за гарантиране на сигурността на страдащите от насилието му. НПО обаче критикуват тази законодателна мярка със следните аргументи:

(1) ограничителната заповед не позволява незабавна защита на жертвите на домашно насилие, защото се издава от съдия, а не от полицията, и то само по време на наказателен процес, в който жертвата се е съгласила да свидетелства;

(2) мярката не покрива случаите, които не се квалифицират като криминално деяние, и по този начин жертвите на сексуално насилие, леки физически наранявания, психически тормоз и заплахи за сигурността на живота им няма да могат да се възползват от ограничителните заповеди;

(3) не се уточнява какво е разстоянието, отвъд което насилникът не бива да доближава съвместно обитаваното жилище, както и дали тази защита се отнася и до децата и други роднини на жертвата;

(4) не се споменава спешността, с която се налага мярката от съда, което позволява да изминат години преди тя да бъде изпълнена; (5) периодът, за който съдът ще може да отстрани насилника, е само 30 дни и този срок не може да бъде продължаван. Законът ще влезе в сила от 1 юли 2006 г.

ТАДЖИКИСТАН – Таджикистан представи едновременно първи, втори и трети доклад по CEDAW. В доклада се споменава изменението на Наказателния кодекс, което криминализира дискриминацията по отношение на жените. Отчита се също, че са редки случаите, в които дело за насилие над жени стига до съда; този факт в доклада се интерпретира като следствие от нежеланието на жените да споделят личните си проблеми с представители на изпълнителната власт. Държавата изразява готовност да започне да събира статистически данни по проблема и да подкрепи изследвания и обучения за общественици и държавни служители, медицински персонал, журналисти и полицаи.

ЧЕРНА ГОРА – Две черногорски НПО от Подгорица съвместно с Европейското женско

СЪДЪРЖАНИЕ НА БРОЯ:

Регионален преглед/ 1

- Законодателни и институционални реформи/ 1
- Добри практики/ 2
- Събития / 3
- Неправителствен сектор/ 5

Европейски съюз/ 5

Български преглед/ 6

Регионален преглед

лоби изготвиха проектозакон за криминализиране на посредниците и клиентите при актове на проституция. Проектът, който скоро ще бъде разпространен сред политическите партии и студентските съвети за коментар, цели наказание на клиентите, използващи платени сексуални услуги, като една от мерките е конфискация на имуществото на хората, забогатели от търговия с женска плът. Законопроектът ясно регламентира, че самите проститутки не са обект на наказателни санкции, а само техните сводници, посредниците, собствениците на публични домове и т.н.

ЧЕРНА ГОРА – На 8 април 2006 г. десет парламентарни партии подписаха Декларация за равнопоставеност на половете. С този документ съответните институции в Черна Гора се призовават да насърчават балансираното участие на мъже и жени на ръководни постове.

Добри практики

КОСОВО – Председателят на мисията на ОССЕ в Косово представи пред министъра на социалната политика и труда наръчник, който ще подпомогне и подобри работата на социалните работници, обслужващи жертви на домашно насилие. Наръчникът е балансирана комбинация между теория и практика и съдържа обширен анализ на законодателството в Косово относно насилието в семейството, както и на международните стандарти в тази област. В него са описани психическите и психологическите опасности, които застрашават жертвите, и се разяснява концепцията за съвместна работа на институции и професионалисти от всички сфери (полицаи, лекари, психолози, адвокати), които подпомагат жертвите на домашно насилие. Наръчникът е преведен на сръбски и на албански език и се разпространява сред социалните работници в Косово.

ЛИТВА – Полицията и клонът на Международната организация „Каритас“ за Литва сключиха споразумение за сътрудничество при подпомагане

на жени и деца, жертви на трафик. Двустранното партньорство датира от 2005 г., когато много подслонени от Каритас жертви на трафик се съгласиха да сътрудничат на полицията за разследване на извършителите на престъпленията. Според данни от полицията през миналата година 150 жертви на трафик от Литва са били идентифицирани с помощта на полицейски служби извън страната и организации като Каритас.

МОНГОЛИЯ – Трети подслон за временно настаняване беше открит по инициатива на доброволци от Корпуса на мира и с финансовата подкрепа на Американското посолство в Монголия, Корпуса на мира, НПО „Приятелите на Монголия“, общински средства и частни дарения.

ПОЛША – Общината в Лодз откри и финансира общежитие за мъже, извършители на домашно насилие, което ще работи денонощно. Законът в Полша предоставя избор на насилника да не бъде арестуван, ако доброволно напусне жилището, обитавано съвместно с жертвата, но остава проблемът с неговото последващо местоживеене и често пъти това е за сметка на страдащите от насилието му. От Центъра за семейно подпомагане, който инициира проекта, споделят, че чрез общежитието подпомагат ефективно жертвите като предоставят на насилниците място, където да живеят, и минимализират стреса, когато насилник и жертва делят общо жилище в периода преди съдът да се е произнесъл по случая на домашно насилие. Проектът беше одобрен от Министерството на труда и социалната политика. Директорката на Отдела за децата и семейството към министерството заяви, че това е нов начин да се третира проблемът с домашното насилие, който предвижда не само изолация на насилниците, но и работа с тях, и като такъв има възможност да се превърне в добър пример и за други общини в Полша. Пълният текст на новината на английски език може да бъде открит на полската страница на сайта „Спрете насилието над жени“:

http://www.stopvaw.org/A_Hostel_for_the_Perpetrators_of_Domestic_Violence.html

АЗЕРБАЙДЖАН – На 2 май 2006 г. ОССЕ организира в Баку кръгла маса, на която обсъди Закона за равнопоставеност наполовете, приет на първо четене от парламента в Азербайджан. Представители на международни и неправителствени организации, както и депутати в парламента проведоха дискусия върху текста на документа и признаха, че той не предвижда ясни механизми за прилагане и се нуждае от сериозни изменения. Например чл. 4 на проектозакона („Превенция на сексуалното насилие и дискриминацията на основата на пола“) се предвижда да се прилага по отношение на работниците, сключили трудов договор с работодателя си, но не и на временно заетите или сключилите граждански договор. Според съветничката по въпросите на демокрацията към офиса на ОССЕ в Баку всички предложения и изменения, дискутирани по време на кръглата маса, ще бъдат взети под внимание.

АЛБАНИЯ – Нов доклад „Насилието над жени в семейство: не тя е опозорената“, изготвен от Амнести Интернешънъл (АИ), изследва състоянието на домашното насилие в Албания. АИ критикува Албания за неспазване на международните ѝ ангажименти и констатира, че държавата не сътрудничи с НПО, които подпомагат жертвите на насилие.

АРМЕНИЯ – Експерти в областта на трафика на хора проведоха проучване с цел да определят дали Армения е страна на произход, транзит или дестинация на трафик на хора и констатираха, че страната е извървяла значителен път от времето преди две години, когато е била в списъка на страните без предприети действия срещу трафика на хора. Според статистиката на основание на чл. 123 от Наказателния кодекс през 2003 г. са били повдигнати обвинения и заведени дела по 20 случая на трафик. В резултат от добрата работа на съда през следващите две години през 2005 г. броят на регистрираните жертви е 182, тридесет и шест от които са били подложени на сексуална експлоатация в Армения, 136 в Обединените арабски емирства и 10 в Турция. Базирайки се на тези данни, експертите заключават, че Армения е предимно страна на произход на трафик на хора.

АРМЕНИЯ – На редовна среща Арменията комисия за междуинституционално сътрудничество в областта на трафика на хора, представители на държавната администрация и на неправителствения сектор бяха запознати с проучване на състоянието на трафика на хора, проведено през 2004-2005 г. в Армения, Турция, Обединените арабски емирства и Гърция. В края на срещата участниците препоръчаха да се създаде център за мониторинг, който да събира статистически данни за жертвите на трафик.

АРМЕНИЯ – Според данни от прокуратурата трафикът на хора с цел сексуална експлоатация в Армения се увеличава – през 2003 г. са били регистрирани 20 случая, през 2004 г. – 35, а през 2005 г. – 40. Заведени са 20 дела, като 128 жени са станали жертва на трафик – 36 в, а 146 извън страната. Босна и Херцеговина – Филмът „Гърбавица“, който разчупва социалните табута около войната в Босна и Херцеговина и деполитизира темата като акцентира върху човешката нужда от любов, уважение и прошка, беше гледан с интерес от хиляди зрители в Сараево. Есма, централният персонаж във филма, е босненка, изнасилена от сръбски войник по време на войната – широко разпространена военна практика за унижение на врага. Есма ражда дъщеря, но и двете са прогонени от семейството си заради социалната стигма, която съпровожда изнасилването. Въпреки положителната реакция към филма в столицата, в Баня Лука – град в Босна, населен предимно със сърби – прожекцията е била отменена, докато в Белград филмът все пак предстои да се прожектира.

ГРУЗИЯ – Според статистика на Международната организация по миграцията (МОМ) жертвите трафик в Грузия всяка година са поне 500, но други експерти твърдят, че броят е много по-голям, тъй като това са само случаите, достигнали до знанието на полицията. Затова експертите смятат, че грузинската полиция трябва да е по-активна и да инициира сама разследвания на случаи на трафик, а не да разчита само на случаите, когато жертвите се престахват и идват сами в полицейското управление. Активистите и експертите, работещи в проблемната област, призовават държавата да се насочи и към основната причина за трафика, а именно – безработицата и бедността в страната, тъй като според статистиката най-често срещаната причина момичетата да пътуват в чужбина е надеждата, че ще намерят работа там.

ГРУЗИЯ – Националният демократичен институт по международни въпроси организира кръгла маса, дискутираща проектозакона за борба с трафика на хора, който се очаква да бъде приет от парламента на пролетната му сесия през 2006 г., и Националният план за действие срещу трафика на хора. Сред поканените участници бяха експертната група, която работи по двата документа, членове на парламента, представители на правителството и други държавни институции, местни и международни организации и медиите.

ГРУЗИЯ – На регионален семинар, насочен към сътрудничеството в областта на трафика на хора в южен Кавказ, в който участваха представители от Армения, Азербайджан, Грузия и Турция, бяха обсъждани: криминалните аспекти, превенцията и мерките за защита и насърчаване на правата на жертвите на трафика на хора.

ЛИТВА – От офиса на омбудсмана по равните възможности в Литва съобщиха, че криминализирането на сексуалния тормоз на работното място в страната е законово подобре уреден, отколкото в Полша и Латвия, но че добрата законова база не е достатъчна, ако липсват програми, които да променят нагласите в обществото към проблема. В тази връзка в рамките на проект “Безопасност на работното място” се организира обществена информационна кампания, която предложи на жените безплатни консултации по проблема, и се проведе семинари за работници, работодатели и студенти. Статистиката сочи, че през 2005 г. са били разследвани само три случая на сексуален тормоз на работното място.

ЛИТВА – Женската парламентарна група в сътрудничество с НПО „Женски кризисен център” организираха и проведеха конференция “Жени срещу домашното насилие”. Министрите на вътрешните работи, на правосъдието и на труда и социалната политика бяха поканени да докладват за отговора на правителството по проблема “насилие над жени”. Всички те се фокусираха върху Националната стратегия за намаляване на насилието над жени, която се очаква да бъде изготвена до края на 2006 г., но все още не е ясно какви мерки за справяне с проблема са предвидени в нея. На конференцията беше представен както

австрийският модел за борба с насилието над жени, така и опитът на литовските НПО, работещи в тази област. Беше изготвен и проект за резолюция, целяща криминализиране на домашното насилие и създаване на постоянен механизъм за финансиране на НПО, подпомагащи жертвите на домашното насилие, както и за обучение на изпълнителната власт как да реагира адекватно на проблема. Резолюцията беше разпространена сред женските НПО за допълнителни предложения и препоръки. Полша – На 14 март 2006 г. депутатът Станислав К. беше осъден на година и половина затвор за сексуален тормоз, упражнен върху Евелина Р., негова преводачка по време на работно посещение в Германия. Депутатът е осъден още да заплати 2000 полски злоти и разходите по делото. Присъдата още не е влязла в сила.

УКРАИНА – Министерството на вътрешните работи представи официална статистика по прилагането на Закона за превенция на домашното насилие за 2005 г., според която полицията е отнесла към съда 73 776 случаи на домашно насилие, от които 70 947 са били приети и разгледани от съда. Съдебните решения са, както следва: 8.2% от насилниците са получили официално предупреждение, 77.9% глоба, 0.4% са осъдените на поправителен труд, 13.1% на административен арест (за период от 15 дни) и 0.4% са били признати за невинни. Оттук следва, че в повечето случаи насилниците са били наказани с глоба от 8 до 15 евро, която се плаща от семейния бюджет – такава глоба обикновено не спира насилника от рецидиви.

УКРАИНА – Западноукраинският център проведе изследване върху половата и възрастовата дискриминация “Перспективи пред жените през 2005 г.”, което включваше анкета, фокус-група и дълбочинни интервюта. При проучването 2.3% от жените и 0.4% от мъжете заявяват, че са били жертви на дискриминация, основана на пола, на работното си място, а 17.6% от запитаните споделят, че са чували от свои приятели и колеги за подобно дискриминационно отношение. Процентът на жените, станали жертва на нежелани потупвания и докосвания от интимен характер от страна на началниците си мъже, е 9%, а процентът на мъжете, спрямо които са извършени подобни действия от страна на началниците им жени са 2.3%.

ЧЕРНА ГОРА – Вече е факт първият електронен бюлетин за жени в Черна Гора, публикуван от НПО АНИМА (Котор) и финансово подкрепен от Фондация “Отворено общество”. Бюлетинът прави множество препратки към ежемесечния бюлетин на STOPVAW “Спрете насилието над жени”. Достъпен е на сръбски език на <http://www.zinecanima.cg.yu/Ebilteni/April2006.htm>.

Неправителствен сектор

ГРУЗИЯ – По време на интернет конференция върху домашното насилие, организирана от IREX, беше обсъден изготвеният проектозакон за домашното насилие, който включва дефиниране на домашното насилие, видовете домашно насилие, защита на децата от насилие, издаване на заповеди за защита и др. Участниците бяха от различни региони в Грузия – Гори, Кашури, Телави, Батуми, Кутаиси, Фоти и Зугдили.

УНГАРИЯ – В предишни броеве на бюлетина ЦИПЖ ви запозна със случая на унгарската жена, жертва на домашно насилие, която през октомври 2003 г. заведе дело срещу държавата в Страсбург на базата на Факултативния протокол към CEDAW, ратифициран от Унгария. Тя пледира, че държавата не е положила усилия да защити нея и децата ѝ от физическото, психическо и икономическо насилие, което съпругът ѝ упражнява върху тях. Важността на случая е свързана с това, че за първи път в Унгария се завежда дело на базата на Факултативния протокол, в резултат на което Европейският съд осъди държава-членка на ЕС. На 25 август правителството изпрати доклад отговор до Комитета за премахване на дискриминацията по отношение на жените на CEDAW, в който министърът по равнопоставеността заявява, че държавата е изпълнила задълженията си коректно и няма основания за изплащане на компенсация на жертвата. В действителност обаче държавата не е предприела стъпки за гарантиране сигурността на жената и децата ѝ. Реакцията на неправителствения сектор не закъсня: НПО изпратиха съвместно алтернативно писмо до CEDAW за сесията му през януари 2006 г. Секторът организира и пресконференция, отразена от националната и

други телевизии, както и от други големи медии. По време на събитието НПО излязоха с апел към правителството да предприеме мерки, за да изпълни де факто задълженията си по CEDAW спрямо жените жертви на домашно насилие: домашното насилие да се включи като престъпление в Наказателния кодекс; жертвите на домашно насилие да не бъдат принуждавани да чакат обичайната съдебна процедура, която може да продължи с години; да се въведат адекватни, международно възприети мерки при случаи на домашно насилие като заповед за незабавна защита и т.н. ■

Европейски съюз

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ (ЕИСК) по своя инициатива изрази мнение по отношение на домашното насилие над жени, определяйки го като едно от най-тежките нарушения на човешките права. В мнението се призовават Европейският съвет и Европейската комисия да въведат като условие и минимално изискване за всички страни-членки и страни кандидатки за членство в ЕС сигурността и равното третиране на жените. ЕИСК оценява необходимостта от паневропейска стратегия срещу домашното насилие и апелира за предварително проучване на домашното насилие и ефектите от него в рамките на ЕС. Комитетът приканва страните-членки да създадат Национални планове за действие, насочени срещу домашното насилие над жени, и да събират статистически данни по проблема.

ПАРЛАМЕНТАРНАТА АСАМБЛЕЯ НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА (ПАСЕ) изрази на 12 април 2006 г. загрижеността си, че между 30 000 и 60 000 жени могат да станат обект на трафик с цел сексуална експлоатация по време на Световното първенство по футбол в Германия, и се обърна към ФИФА ясно и публично да заклеми трафика на жени. В приетата резолюция се припомня, че през май 2005 г. Съветът на Европа е приел Конвенция за действие срещу трафика на хора, която определя мерки за превенция на трафика, защита на жертвите и преследване на трафикантите, но която не е ратифицирана от нито една страна-членка.

ПАСЕ настоява страните-членки да ратифицират конвенцията колкото е възможно по-скоро и да се погрижат полицията да третира жените, станали жертви на трафик, като жертви, а не като нелегални имигрантки, както и да подведат под отговорност онези, които използват услуги, предлагани от жертви на трафик.

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ одобри създаването на Институт по равнопоставеността на половете, който ще се фокусира върху изследвания и анализи и ще разпространява информация по въпроса сред останалите институции на ЕС, която да се отчита при взимането на важни политически решения и при определянето на основните политики на страните-членки и ЕС като цяло. Наред с другите задачи институтът ще полага усилия да работи за намаляването на насилието над жени и на трафика на хора. Три страни са предложили кандидатурите си за седалище на института – Словакия, Литва и Словения.

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ публикува пътна карта за постигане на равнопоставеност на половете с конкретни политически цели и стратегии, заложен за периода 2006 – 2010 г. Тя цели подобряването на равнопоставеността на половете в страните-членки чрез преглед на съществуващото европейско законодателство, политики и статистики. Сред приоритетните области, които предвижда пътната карта, са: постигане на равностойна икономическа независимост на жените и мъжете; насърчаване на равнопоставеността на половете при взимането на решения; премахване на насилието, основано на пол, и трафика на хора; премахване на стереотипите, основани на пола; насърчаване на равнопоставеността на половете извън Европейския съюз. Във всяка от тези области са предвидени конкретни действия, които да бъдат предприети от Комисията, за да бъдат постигнати целите – насърчаване на равнопоставеността на половете в образователните институции, създаване на женска мрежа с достъп до политическите и икономическите позиции за вземане на решения, насърчаване на женското предприемачество и т.н.

СЪВЕТ НА ЕВРОПА: Излезе доклад “Браковете по принуда в страните членки на Съвета на Европа”, който изследва начините, по които се сключват браковете по принуда, както и начините

подобно насилие над свободната воля на жените да бъде предотвратено. Докладът разглежда случаите на брак по принуда в 28 страни-членки. Европейската комисия оповести Годишния си доклад за равнопоставеността на половете. Според доклада заплащането на жените в Европа е 15 % по-малко от това на мъжете. В него също се призовават страните-членки на ЕС да осигурят подобри условия за съвместяване на професионалния и семейния живот. ★

Български преглед

СОФИЯ - На 10 май 2006 г. в сградата на Народното събрание се състоя среща между г-н Трифон Митев, председател на Подкомисията по правата на жените и равнопоставеността на половете и заместник-председател на Комисията по правата на човека и вероизповеданията към Народното събрание, с г-жа Татяна Кметова, изпълнителен директор на Центъра за изследвания и политики за жените (ЦИПЖ) и г-жа Геновева Тишева, председател на Български център за джендър изследвания (БЦДИ). Срещата се състоя по покана на г-н Митев и по повод призова на участниците в Осмата национална годишна среща на НПО, ангажирани с проблемите на жените и равнопоставеността на половете, към парламента и правителството за приемане на Закон за равните възможности на жените и мъжете и за подписване на Факултативния протокол към Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW). Повече информация по темата може да откриете в рубриката “На фокус” на страницата на ЦИПЖ: <http://www.cwsp.bg/>

СОФИЯ – На 17 май 2006 г. ЦИПЖ получи отговор от г-жа Емилия Масларова, министър на труда и социалната политика в отговор на призива на участниците в Осмата национална годишна среща на НПО, ангажирани с проблемите на жените и равнопоставеността на половете, към парламента и правителството за приемане на Закон за равните възможности на жените и мъжете и за подписване на Факултативния протокол към CEDAW. В отговора на г-жа Масларова се казва, че работна група към МТСП е разработила два проекта на закон, които ще бъдат оценени от независими експерти и избраният

от министерството вариант ще бъде обсъден с неправителствените организации и социалните партньори. По въпроса за Факултативния протокол министър Масларова уверява, че са предприети действия от Министерството на външните работи (МВнР) за ратифицирането му, както и че предложението за обнародване на самата конвенция касае правомощията на Народното събрание, но МТСП е направило предложение до МВнР да има предвид необходимостта от обнародване и на двата акта. За повече информация относно развитието и взетите решения по призива за приемане на Закон за равните възможности на жените и мъжете и за подписване на Факултативния протокол към CEDAW следете рубриката “На фокус” на страницата на ЦИПЖ : <http://www.cwsp.bg/>

СОФИЯ – След като се запозна с текста на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за защита срещу дискриминацията, чийто вносител е Министерски съвет, екипът на ЦИПЖ прецени, че предлаганите промени на чл. 39 от Закона за защита срещу дискриминацията (ЗЗД) значително биха променили духа на този правен акт, който, наред с другото, въвежда насърчителни мерки за представителите и на двата пола за участие в органите за вземане на решения. Затова ЦИПЖ изпрати на 28 април 2006 г. мнение относно предлаганите изменения до г-н Огнян Герджиков, председател на Комисията по правата на човека и вероизповеданията, г-н Хасан Адемов, председател на Комисията по труда и социалната политика, г-н Атанас Папаризов, председател на Комисията по европейска интеграция, г-н Трифон Митев, председател на Подкомисията по правата на жените и равнопоставеността на половете, г-н Кемал Еюп, председател на Комисията за защита от дискриминация. Повече информация за съдържанието на мнението и дискусиата около промените в ЗЗД четете в рубриката “На фокус” на страницата на ЦИПЖ: <http://www.cwsp.bg/>

СОФИЯ – На 18 април 2006 г. кметът на Столична община ген. Бойко Борисов откри приемна за преживели домашно насилие. Приемната е една от съвместните дейности, регламентирани с наскоро подписаното Споразумение за сътрудничество между Столична община и Фондация „Български център за джендър изследвания”. В приемната ще се предоставят консултации и подкрепа за хора,

пострадали от домашно насилие. Проектът пилотно стартира за райони “Възраждане“, “Сердика” и “Надежда”. Гражданите могат да подават сигнали и да се обръщат за консултации към Бюрата за социални услуги по местоживее, както и на телефони 963 5357, 8283510 и на горещата телефонна линия към Дирекция “Социални дейности” 822 61 44. Споразумението между Фондация „БЦДИ” и Столична община предвижда съвместни действия за превенция и защита на жертвите на домашно насилие – организиране на информационни кампании, изграждане на подслони за жертвите, специализирано обучение за социалните работници към общината. Желаещите могат да посещават приемната на адрес: ж.к. “Св.Троица”, бл.379 в дните сряда и четвъртък от 14.00 до 17.30 часа.

СОФИЯ – На 10 април 2006 г. се проведе конференция на тема „Стратегии за превенция на трафика на хора и сексуалната експлоатация”, организирана от Фондация „БЦДИ”. Лектори на конференцията бяха г-жа Колет де Трой, координатор на програмата за превенция на насилието и трафика на жени на Европейското женско лоби, г-жа Шейла Джефри, професор по политически науки и представител на Коалицията за борба с трафика на жени, Австралия, и г-жа Мария Карлшмаре, депутат в Европейския парламент (ЕП) и член на Комитета за защита правата на жените и равнопоставеността на половете към ЕП, г-н Минчо Спасов, заместник-председател на парламентарната група на НДСВ в 40-то Народно събрание, г-жа Геновева Тишева, Фондация „БЦДИ”, и г-жа Мира Янова, Институт за маркетинг и социални изследвания МБМД. Гости на конференцията бяха г-н Трифон Митев, председател на Подкомисията по правата на жените и равнопоставеността на половете към Комисията по правата на човека и вероизповеданията на Народното събрание, експерти в комисиите към НС, представители на Държавната агенция за закрила на детето, неправителствени организации, юристи, социолози и журналисти. Участниците в конференцията бяха запознати с работата на Европейското женско лоби по отношение на превенцията на трафика и сексуалната експлоатация в съответствие с актовете на ООН, Съвета на Европа и Европейския съюз и с механизма на сътрудничество между страните партньори на организацията. Конференцията се включи в широкия публичен дебат за търсене на стратегии и мерки за превенция на трафика и платените сексуални услуги.

Фондация “Джендър образование, изследвания и технологии” (ДОИТ) подготви и издаде адаптирана версия на Закона за защита срещу домашното насилие като част от проекта “Засилване на общественото доверие и изисквания към съдебната система в България чрез подобряване на познанията за работата на съда сред младите хора”. Проектът е финансиран от USAID, в рамките на Инициативата за укрепване на съдебната власт на Ийст-уест мениджмънт институт. Това издание съдържа обяснение на основните моменти в закона, като в същото време са включени и избрани текстове от Закона за закрила на детето, които имат пряка връзка със защитата срещу насилие над децата в семейството. Брошурата е предназначена за деца над 14 години, като цели не само да им помогне да разпознават проблема “домашно насилие”, но и да формират мнение и нагласа на непримиримост към насилието изобщо.

Фондация “ДОИТ” подготви и издаде брошура “Защитата срещу дискриминация: история и българската законова уредба” като част от проекта “Засилване на общественото доверие и изисквания към съдебната система в България чрез подобряване на познанията за работата на съда сред младите хора”, финансиран от USAID, в рамките на Инициативата за укрепване на съдебната власт на Ийст-уест мениджмънт институт. Изданието се базира на идеята, че дискриминацията е заучено поведение, което може да се избегне или да се контролира. С това издание авторите запознават младежите с историческите факти, свързани с борбата с дискриминацията, с появата и развитието на международните институции за защита на правата на човека и пътя, който извървя България до създаването и приемането на Закона за защита срещу дискриминацията. Брошурата е предназначена за младежи на възраст от 14 до 18 години и може да бъде използвана като допълнителен източник на информация в часовете по етика и право и гражданско образование.

СОФИЯ – известната поп-фолк звезда Сашка Васева подаде жалба през юли срещу съпруга си, от когото търпи домашно насилие. В отговор съдът издаде заповед за защита на певицата и забрани на насилника да доближава съвместно обитаването жилище. Певицата взе участие в различни телевизионни предавания и даде интервюта за печатните медии, в които открито

разказва за тормоза от съпруга ѝ, който тя и нейният син са преживявали през изминалите четири години. Публично заявената позиция по отношение на домашното насилие на Сашка Васева и аргументираното ѝ насърчаване жените да не допускат подобно насилие и да защитават правата си са от особено значение като положителен пример за подражание за феновете на звездата.

СЛИВЕН – Фолк певецът Кондьо Савов беше осъден от Районния съд в Сливен на 10 години затвор и му беше наложена глоба 100 000 лева – за незаконен трафик на хора и склоняване към проституция на две непълнолетни момичета. Това е минималното наказание по чл. 155, ал. 5, т. 2, по който 42-годишният Кондьо Савов беше признат за виновен. Прокуратурата внесе в съда общо три обвинения срещу него – две за трафик на жени и едно за склоняване към проституция, като беше признат за виновен и по трите. Присъдата подлежи на обжалване. Засега остава в сила наложената мярка за неотклонение парична гаранция 20 000 лв.

ПЛОВДИВ – На 20 април 2006 г. в залата на Народната библиотека „Иван Вазов” в град Пловдив се проведе обучение на ученици и студенти от Английската гимназия, СОУ „Пейо Яворов” и ПУ „Паисий Хилендарски” на тема „Морални ценности и трафик на хора”. Срещата се организира от Регионалния информационно-консултативен център на Международната организация по миграция (МОМ) в партньорство с Програма „Голям брат/Голяма сестра” и Фондация „Фейс ту фейс България”. В нея взе участие като основен лектор Тери Медисън, председател на Фондация “Обичай това дете”. По време на обучението бяха дискутирани проблемите “трафик на хора” и “сексуална експлоатация”. МОМ – Пловдив представи новия си образователен филм – част от информационната кампания на Мисията на МОМ в България под патронажа на Н.Пр. г-н Джовани Б. Кампаньола, посланик на Република Италия в България. Специални гости на представянето бяха Магдалина Вълчанова, Мис България 2000 и Посланик на добра воля на “Фейс ту Фейс” и Майкъл Кори Дейвис, Посланик на Добра воля на “Фейс ту Фейс” и режисьор на филма “Открадната светлина” (www.svetlanasjourney.com).

СОФИЯ – От 22 до 26 май 2006 г. Фондация „БЦДИ” съвместно със „Защитници на човешки права от Минесота” проведе поредица от

семинари с представители на съдебната власт и на полицията по темата за ефективно приложение на Закона за защита срещу домашното насилие в България. Семинарите представляват втора фаза на проведените обучения на същата тема в края на ноември и началото на декември 2005 г. Обучителните семинари се провеждат в рамките на съвместен проект на двете организации, финансиран от „Оук фаундейшън“, който има за цел да повиши капацитета на българските правоприлагачи и правоохранителни органи за приложението на ЗЗДН. Общо на двете сесии са обучени над 200 професионалисти от София и страната, които ще получат и сертификати за своето участие. Участниците имаха възможността да обменят опит с изтъкнати експерти и обучители от Минесота по темата за домашното насилие: Лорета Фредерик – консултант по проект „Правосъдие за жени, претърпели насилие“, съдия Мери-Лу Клас, Скот Дженкинс от полицията в Делут, Минесота, Шерил Томас – директор на Програма за правата на жените към „Защитници на човешки права от Минесота“. Основни въпроси, които бяха обсъждани на семинарите, бяха: стратегиите за бърза и ефективна защита на преживелите насилие, за търсене на отговорност и наказване на извършителите, за пълна защита на жените от насилие, както чрез методите на гражданското, така и на наказателното право. Централна тема беше и развитието на интердисциплинарния подход и необходимостта от координирана реакция срещу домашното насилие на всички институции и организации в общността.

СОФИЯ – От 31 март до 4 април 2006 г. се проведе четвъртата сесия на Института за обучение на юристи по женски човешки права, координиран от Фондация „БЦДИ“, заедно с “Мрежа на жените Изток – запад” (Network East-West Women). Сесията беше насочена към обучение как да се прилагат механизмите на CEDAW, на Международния пакт за граждански и политически права и на други универсални инструменти за защита на женските човешки права. По време на сесията бяха разгледани стандартите на ЕС и казуси от практиката на Европейския съд за борба с дискриминацията в областта на заетостта.

СОФИЯ – На 31 март 2006 г. в Народното събрание се проведе среща между вносителите на Закона за защита срещу домашното насилие (ЗЗДН), представители на изпълнителната, съдебната и

местната власт и неправителствени организации, работещи по проблемите на домашното насилие. Целта на срещата бе да се обсъди приложението на закона през първата година от неговото действие. Поръчаното ново изследване на НЦИОМ на обществената търпимост към домашното насилие посочи, че има положителна промяна в нагласите и по-голяма нетърпимост към домашното насилие сред обществеността, въпреки че изследването показва, че българите все още не познават достатъчно добре ЗЗДН и неговите механизми. Според проучването практиката на съда отчита положителна промяна, а полицията е сред институциите, предприели най-бързи мерки за ефективно прилагане на закона в сътрудничество с НПО. Независимо от настояванията на вносителите на ЗЗДН и на НПО, все още не е изработена Програма за превенция и защита от домашно насилие, съгласно параграф 2 от заключителните разпоредби на ЗЗДН. Въпреки че вече е предоставена финансова подкрепа на отделни проекти на НПО, все още няма изграден механизъм за предоставянето на такава от страна на държавата за инициативи на НПО и на местната власт с цел ефективното изпълнение на закона. Отчетено бе и активизирането на местната власт, а като пример бе посочено Споразумението между Фондация „БЦДИ“ и Столична община за изграждане на центрове за интервенция на лица преживели домашно насилие по проект, финансиран от Министерство на финансите. Срещата бе уникална поради факта, че за първи път законодателят следи изпълнението на един социален закон, като държи сметка заедно със съдебната власт и НПО за ефективните действия на изпълнителната власт. Вносителите обявиха волята си за нова среща в близко време за наблюдение на изпълнението на ЗЗДН.

ЯМБОЛ – Гореща телефонна линия, на която ще се приемат сигнали за детска порнография, насилие и трафик на жени и деца, сексуална експлоатация и други престъпления, откри РДВР – Ямбол. Телефонният номер, на който гражданите могат да сигнализират или да потърсят помощ, е 046/ 66 12 30. Инициативата е в изпълнение на Националния план за действие срещу сексуалната експлоатация на деца с търговска цел. По всички молби за помощ и сигнали ще работят компетентни служители от РДВР – Ямбол.

СОФИЯ – Портал “Европа” предостави на български език втори Мониторингов доклад, изготвен от Европейската комисия. След приключването на

преговорите по присъединяване на България през декември 2004 г. Европейският съюз реши, че Комисията ще продължи да представя годишни доклади относно напредъка на страната в процеса ѝ на присъединяване. Първият такъв доклад беше предоставен през октомври 2005 г., а през май 2006 г. беше изготвен вторият доклад, който оценява, наред с останалите седем наблюдавани области, нуждаещи се от по-нататъшно подобрене, и борбата с трафика на хора в България. В частта от Мониторинговия доклад, която засяга трафика на хора в България пише: „От Доклада от м. октомври 2005 г. е постигнат напредък в следните области. Наскоро беше конституирана Националната комисия за борба с трафика на хора и беше публикувана нейната програма. Законът за българските документи за самоличност беше изменен, за да се предотврати пътуването на непридружени деца в чужбина с престъпни цели и да се предотврати трафика на деца. Засилено сътрудничество с държави-членки за борба с трафика на хора е довело до разбиването на мрежи за трафик на жени. Споразумения за сътрудничество бяха подписани с няколко държави-членки. България е стартирала своята Програма за защита на свидетелите. Четири лица са получили такава защита. Въпреки това определени въпроси остават да бъдат решени. България остава страна на транзитно преминаване и до по-малка степен страна по произход на трафика на хора. Нарастващ проблем е трафикът с новородени деца включващ бременни жени, които раждат в чужбина. Отсъствието на надеждни механизми за регистриране води до липсата на ясна информация за жертвите на трафик и броя на изчезналите хора. Прилагането на Закона за българските документи за самоличност остава незавършено. Прилагането на програмата за защита на свидетелите е ограничено. Като цяло е осъществен ограничен напредък по отношение на борбата с трафика на хора”.

СОФИЯ – ЦИПЖ преведе на български език частта, която засяга България, от годишния доклад „Трафикът на хора 2006”, издаван от Държавният департамент на Съединените американски щати. Според доклада: „България е страна на произход, транзит и дестинация за жени и момичета, трафикирани от Румъния, Молдова, Русия, Украйна, Армения, Ливан и Централна Азия към и през България за Германия, Франция, Италия, Холандия, Белгия, Чехия, Косово и Македония с цел сексуална експлоатация. Българското правителство не спазва изцяло минималните стандарти за елиминиране на трафика на хора, но прави значителни усилия в областта. България предприе няколко стъпки да подобри работата на изпълнителната власт през 2005 г. Правителството промени конституцията в частта ѝ, засягаща екстрадирането на български граждани, извършили престъпления в чужбина, включително и по обвинение за трафик на хора. Въпреки че правителството частично прилага законодателството, регулиращо защитата на свидетели и защити някои жертви на трафик през 2005 г., редица жертви, които сътрудничат на полицията, все още получават само частична защита. България продължи да отбелязва напредък чрез усилията си в борбата с трафика на хора, въпреки че корупцията и неуспехът да се разграничи напълно трафикът на хора от контрабандата на хора остават проблемни. Правителството трябва да продължи да укрепва системата си за събиране на статистика и да разграничава данните за трафика от статистиката, свързана с трафика на хора. Полицията трябва енергично да разследва корупцията, свързана с трафика на хора сред държавните служители”. Пълният текст на английски език е достъпен на страницата на Държавния департамент: <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2006/65988.htm>

Бюлетинът се издава от Център за изследвания и политики за жените – българският наблюдател в рамките на проекта „Спрете насилието над жените” на Защитници на човешките права от Минесота, ЮНИФЕМ и Мрежовата женска програма на Институт „Отворено общество”.

ЗА КОНТАКТИ:

Център за изследвания и политики за жените
ул. „Тринадница” 6, етаж 1, офис 101, тел/факс: 02/ 980 6265
e-mail: cwsp@cwsp.bg, www.cwsp.bg

Център за изследвания и политики за жените изказва благодарност на организациите, които редовно предоставят информация за своите инициативи и допринасят за изчерпателното и богато съдържание на рубриката „Български преглед”.

Бъдете информирани с www.stopvaw.org и www.cwsp.bg